

Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven

Accountantsverslag 2017

11 april 2018

Aan het algemeen bestuur van de
 gemeenschappelijke regeling
 Metropoolregio Eindhoven
 T.a.v. mevrouw J. Wiggers,
 directeur
 Postbus 985
 5600 AZ EINDHOVEN

Datum:
 11 april 2018

Onderwerp:
 Accountantsverslag

Ons kenmerk:
 3114550340/2018.041877/DD

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2017 van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven te Eindhoven. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2017 van gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven te Eindhoven.

De jaarrekening 2017 van gemeenschappelijke regeling Metropool Regio Eindhoven geeft een getrouw en rechtmatig beeld.

De jaarrekening 2017 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de directie van gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven te Eindhoven. Bij deze jaarrekening verstrekken wij een goedkeurende controleverklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

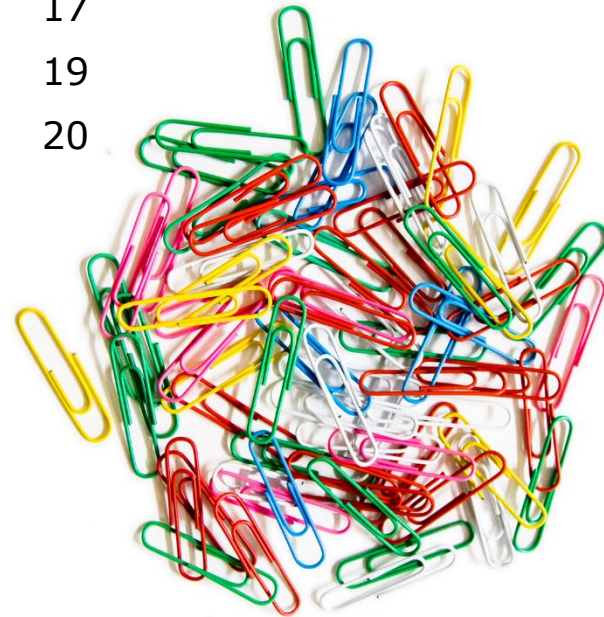
Met vriendelijke groet,

Deloitte Accountants B.V.

drs. P.G.J.M. Jussen RA

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting controle 2017	4
De financiële positie van uw organisatie	7
Belangrijkste bevindingen uit onze controle	10
Interne beheersing	17
Overige aangelegenheden	19
Bijlagen	20

Bestuurlijke samenvatting controle 2017

Onze belangrijkste bevindingen

Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2017

Wij hebben onze controle van de jaarrekening 2017 van gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven te Eindhoven uitgevoerd, en verstrekken een goedkeurende controleverklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Er zijn geen noemenswaardige afwijkingen

Wij hebben tijdens onze controle geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd groter dan onze rapporteringsdrempel, die van invloed zijn op het vermogen of het resultaat van gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven.

Er is rechtmatig gehandeld

Op basis van onze controlewerkzaamheden hebben wij geconcludeerd dat alle financieel relevante aspecten van wetgeving en verordeningen, zoals opgenomen in uw normen- en toetsingskader, door de directie zijn nageleefd, en dat zowel de baten en lasten over 2017 als de balansmutaties in 2017 rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Op basis van de uitgevoerde controlewerkzaamheden voor de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen hebben wij

geen onrechtmatigheden vastgesteld die een impact hebben op de strekking van de controleverklaring.

De begrotingsoverschrijdingen passen binnen het bestaande beleid en zijn goed toegelicht.

Belangrijkste risico's in onze controle

Onze controle kent een op risico's gebaseerde aanpak. In deze aanpak hebben wij de volgende risico's als belangrijk aangemerkt. Deze zijn leidend geweest in onze controle:

- Toereikendheid van de reorganisatievoorziening.
- Verwerking van de voorziening nazorgfonds.
- Waardering van de financiële vaste activa.
- Begrotingsrechtmatigheid.
- Rechtmatigheid aanbestedingen.
- Naleving van Wet normering topinkomens.
- Risico ten aanzien van management override (het doorbreken van de interne richtlijnen/verslaggevingskaders door het management).

Wij hebben in het hoofdstuk "Belangrijkste bevindingen uit onze controle" deze risico's en onze bevindingen daaromtrent verder uitgeschreven.

Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2017.

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is nageleefd

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2017 niet strijdig zijn met de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), en dat de jaarrekening 2017 van uw organisatie voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Onze opdracht is ongewijzigd uitgevoerd

Met de opdrachtbevestiging van 5 oktober 2017 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2017. Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend (geweest) voor onze controle:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- De Controleverordening van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet).
- Het door uw algemeen bestuur d.d. 14 december 2016 vastgestelde normenkader.

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking of wijziging in de reikwijdte van onze controle. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2017 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Er zijn geen belangrijke wijzigingen geweest in de verslaggevingsregels

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn zeer belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de resultaten van de organisatie. Daarnaast vereisen zij van het management het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de organisatie zijn uiteengezet in de toelichting in de jaarrekening 2017. In 2017 hebben zich geen wijzigingen van materieel belang voorgedaan in de toegepaste verslaggevingsgrondslagen (BBV) die een aanzienlijke invloed hebben gehad op de financiële resultaten of de positie van de gemeenschappelijke regeling.

Wij hebben vastgesteld dat de jaarverslaggeving 2017 voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften (BBV), en dat het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening 2017.

De interne financiële beheersing is adequaat in het kader van de jaarrekeningcontrole

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne-beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens beoordeeld. Wij hebben geconcludeerd dat deze handmatige interne-beheersingsmaatregelen voldoende functioneren.

Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2017 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties, zoals opgenomen in de door u vastgestelde controleverordening:

- Voor fouten bedraagt de tolerantie 1% van het totaal van de lasten, inclusief toevoegingen aan de reserves: **€ 168.000.**
- Voor onzekerheden bedraagt de tolerantie 3% van het totaal van de lasten, inclusief toevoegingen aan de reserves: **€ 504.000.**

Door uw organisatie gehanteerde rapportagedrempel bedraagt: **€ 30.000.**

In het kader van onze jaarrekeningcontrole hebben wij geen IT-audit uitgevoerd op de beheersomgeving (general IT controls). Om voldoende zekerheid te krijgen over de betrouwbare en rechtmatige verwerking en betaling van de inkoopfacturen, hebben wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Uit deze controlewerkzaamheden volgen geen bijzonderheden.

Algemene verordening gegevensbescherming

Per 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Dat betekent dat vanaf die datum dezelfde privacywetgeving geldt in de hele Europese Unie (EU). De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geldt dan niet meer.

De AVG zorgt onder meer voor:

- Versterking en uitbreiding van privacyrechten.
- Meer verantwoordelijkheden voor organisaties.
- Dezelfde, stevige bevoegdheden voor alle Europese privacytoezichthouders, zoals de bevoegdheid om boetes tot € 20 miljoen op te leggen.

In dit kader is er ook sprake van een verantwoordingsplicht waarbij u verplicht bent verantwoording af te leggen over uw gegevensverwerkingen wanneer de Autoriteit Persoonsgegevens daarom vraagt. Zorg er daarom voor dat u aan uw verantwoordingsplicht voldoet vanaf 25 mei 2018.

Onze belangrijkste adviezen

De belangrijkste adviezen uit onze jaarrekeningcontrole, zoals opgenomen in deze rapportage, zijn:

- Toereikendheid van de reorganisatievoorziening.
- Rechtmatigheid van de aanbestedingen.
- Presentatie en verslaggevingsvoorschriften (BBV).
- Doorbreken van de interne-beheersmaatregelen door het management (management override). Dit is een verplicht (verondersteld) risico voor de accountant, en geldt niet alleen specifiek voor Metropoolregio Eindhoven.

Wij zijn onafhankelijk van gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de memberfirms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectieve zuster- en/of dochterondernemingen en de gemeenschappelijke regeling, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging is te vinden in bijlage C bij deze rapportage.

De financiële positie van uw organisatie

In dit hoofdstuk geven wij op hoofdlijnen een analyse van het vermogen en het resultaat van uw gemeenschappelijke regeling

De vermogenspositie van uw organisatie neemt af

In het BBV, de verslaggevingsregels voor uw organisatie, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten 2017 bedraagt € 593.982 nadelig. Per saldo is tussentijds € 1.456.619 aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2017 € 388.648 voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het hiernavolgende overzicht hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen.

Eigen vermogen (in €)	2017	2016	2015
Eigen vermogen per 1 januari	5.105.884	4.393.282	6.388.180
Tussentijdse resultaatbestemming	-/- 1.456.619	1.956	-/- 1.994.898
Gerealiseerde resultaat	388.648	710.647	2.947.954
Eigen vermogen per 31 december	4.037.913	5.105.885	7.341.236

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar wordt weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeenschappelijke regeling ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse storting in reserves. De storting in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de politieke besluitvorming.

Concreet betekent dit voor uw organisatie het volgende (zie de volgende pagina).

Exploitatieresultaat 2017 (in €)

Totale baten	16.118.687	
Totale lasten	<u>16.712.669</u>	
Gerealiseerde saldo van baten en lasten		-/- 593.982
Af: storting in reserves	114.361	
Bij: onttrekkingen aan reserves	<u>1.096.991</u>	
Saldo mutaties reserves		982.630
Gerealiseerd resultaat		388.648

De exploitatie over 2017 laat een nadelig gerealiseerd saldo van baten en lasten van € 593.982 nadelig zien, ten opzichte van een begroot nadelig saldo van € 1.096.600. Dit is een voordeel van afgerond € 502.618.

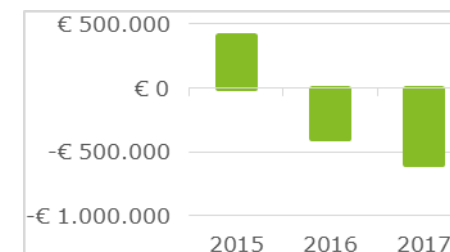
De grootste voordelen doen zich voor op het programma Metropoolregio Eindhoven (€ 259.198), en bestaan voor een groot deel uit het voordeel van lagere personele lasten. Daarnaast is er nog een groot voordeel in de overhead (€ 225.215), dat voor het grootste bedrag bestaat uit de voordelen van het samenvoegen van de ICT van RHCE en Metropoolregio Eindhoven.

In het hoofdstuk "Programmajaarrekening 2017" van de jaarstukken 2017 ("Toelichting op het overzicht baten en lasten in de jaarrekening") wordt op hoofdlijnen een verklaring gegeven voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging.

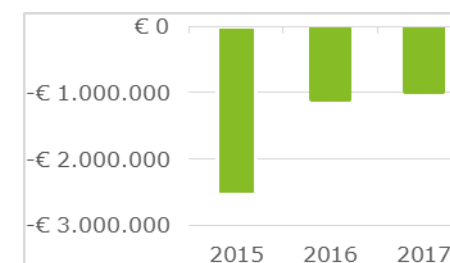
In het hoofdstuk Programmajaarrekening 2017 van de jaarstukken 2017 is toegelicht dat het merendeel van deze afwijkingen incidenteel van aard is.

Voor een nader gedetailleerd inzicht in de afwijkingen en de verklarende toelichting hierbij verwijzen wij u naar de toelichtingen per programma, zoals opgenomen in de programmaverantwoording in uw jaarstukken 2017.

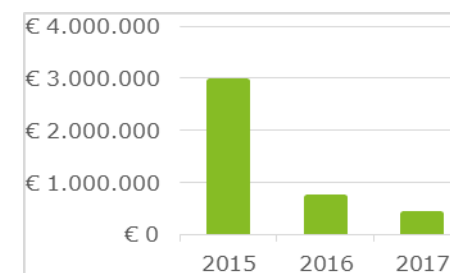
Saldo van baten en lasten

Mutaties in reserves

Gerealiseerd resultaat

Op pagina 13 van deze rapportage gaan wij nader in op de verschillen tussen de begrote en de werkelijke lasten in het kader van begrotingsrechtmatigheid.

De continuïteit van gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven

Wij hebben de inschatting van het management wat betreft de continuïteit beoordeeld, inclusief de betreffende toelichtingen in de jaarrekening 2017. Op basis van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, zijn wij van mening dat de continuïteitsveronderstelling van toepassing blijft. Wij concluderen op basis van de verkregen controle-informatie dat er geen belangrijke onzekerheid bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of voorwaarden die mogelijk aanzienlijke twijfels oproepen over de continuïteit van gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven.

Hoewel toekomstige gebeurtenissen altijd aan een bepaalde onzekerheid onderhevig zijn, kunnen wij ons vinden in het door het management toepassen van de continuïteitsveronderstelling bij het opmaken van de jaarrekening 2017. Er is recentelijk nog een beoordeling uit gevoerd wat betreft het voortzetten van gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven. Deze evaluatie leidde tot een positieve uitkomst, zodat de deelnemende gemeenten voorlopig blijven participeren in gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Dit hoofdstuk bevat onze bevindingen die, volgens ons professionele oordeel, van belang zijn om te rapporteren

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeenschappelijke regeling zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2017. In 2017 zijn er de volgende wijzigingen in de verslaggevingsvoorschriften BBV:

- Investerings in activa met maatschappelijk nut
- Toepassing Notitie materiële vaste activa

In 2017 zijn er geen wijzigingen geweest in de toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben (gehad) op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling.

Significante (beeldbepalende) verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw organisatie en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van de directie dat zij zich een oordeel vormt ten aanzien van soms moeilijke subjectieve en complexe posities, vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

Wij hebben het door de directie toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Waar nodig hebben wij specialisten betrokken bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggevingsvoorschriften.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

De jaarstukken 2017 van uw organisatie bestaan uit:

- Het jaarverslag 2017 (programma's Metropoolregio Eindhoven en verplichte paragrafen).
- De jaarrekening 2017 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting).

In het onderdeel "Programmaverantwoording" van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben wij gedaan, wat hebben wij bereikt, en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (onder andere over weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening.

Tijdens onze controle hebben wij geen tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd.

Het jaarverslag met de overige gegevens en de jaarrekening zijn goed met elkaar verenigbaar.

Het primaire object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (de balans met de toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De accountantscontrole omvat daarom geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en volledigheid van de informatieverstrekking die is opgenomen in de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen.

De door ons onderkende risico's die het meest belangrijk zijn

Onze controle is gebaseerd op het uitgangspunt dat wij risico's onderkennen voor uw organisatie. Op basis van deze risico's wordt onze controle gepland en uitgevoerd. De volgende risico's zijn daarbij het meest belangrijk:

- Toereikendheid van de reorganisatievoorziening.
- Verwerking van de voorziening nazorgfonds.
- Waardering van de financiële vaste activa.
- Begrotingsrechtmatigheid.
- Rechtmatigheid aanbestedingen.
- Wet normering topinkomens.
- Risico ten aanzien van management override (het doorbreken van de interne richtlijnen/ verslaggevingskaders door het management).

Toereikendheid van de reorganisatievoorziening

Als gevolg van de transformatie naar de nieuwe organisatie heeft u in 2013 een voorziening reorganisatie SRE gevormd.

De voorziening is gevormd op basis van het sociaal statuut dat is vastgesteld door het bestuur. In deze voorziening zijn onder andere loonkosten voor boventallige medewerkers, kosten voor de 'van werk naar werk trajecten' en WW-uitkeringen van voormalige medewerkers opgenomen. Hierin aan toegevoegd worden de detachingsvergoedingen die u ontvangt voor boventallige medewerkers.

Periodiek wordt de omvang van de voorziening geactualiseerd op basis van nieuwe inzichten.

In 2017 zijn voor een totaalbedrag van € 388.043 detachingsvergoedingen ontvangen, die zijn toegevoegd aan de voorziening. Er is een bedrag van € 1.232.767 onttrokken aan de voorziening, ter dekking van de gemaakte kosten. Per jaareinde resteert een totaalsaldo van € 1.897.232. Dit is voldoende om aan de lopende verplichtingen te kunnen voldoen.

Verwerking van de voorziening Gulbergen

De voorziening Gulbergen is primair bedoeld voor de eindafwerking en nazorg van de stortplaats Gulbergen en, voor zover de voorziening toereikend is, voor de aanleg van het Landgoed Gulbergen. In 2017 is er € 1.489.320 onttrokken aan de voorziening, waardoor deze voor een bedrag van € 408.645 negatief zou zijn per jaareinde. Conform de verslaggevingsvoorschriften is het niet toegestaan een negatieve voorziening te presenteren. Naar aanleiding van deze analyse heeft Metropoolregio Eindhoven gesproken met de toezichthouder (provincie Noord-Brabant), waarop de provincie Noord-Brabant een bijdrage beschikbaar heeft gesteld van € 2.500.000. Middels de beschikking van provincie Noord-Brabant kan derhalve de voorziening Gulbergen worden aangevuld tot een positief saldo. De eindstand komt daarmee ultimo 2017 op € 2.091.355.

Dit bedrag is bestemd voor de toekomstige exploitatie van de stortplaats Gulbergen en voor de aanleg van het Landgoed Gulbergen.

Waardering van de financiële vaste activa

De jaarrekeningpost 'financiële vaste activa' is een post waarbij het waarderingsvraagstuk een belangrijke rol speelt. Uw organisatie heeft onder de financiële vaste activa onder andere deelnemingen en leningen aan andere entiteiten opgenomen, alsmede een uitgezette lening (obligatielening).

Jaarlijks stelt u vast of de marktwaarde van de obligatielening niet lager is dan de kostprijs van de lening. In het verleden werd de obligatielening afgewaardeerd nadat was vastgesteld dat de marktwaarde lager was dan de kostprijs. Op basis van de huidige gegevens is echter geconstateerd dat er geen sprake is van een duurzame waardevermindering, waardoor nu blijkt dat afwaardering niet had hoeven plaatsvinden.

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften kan dit niet meer worden aangepast in de waardering van het financieel vast actief.

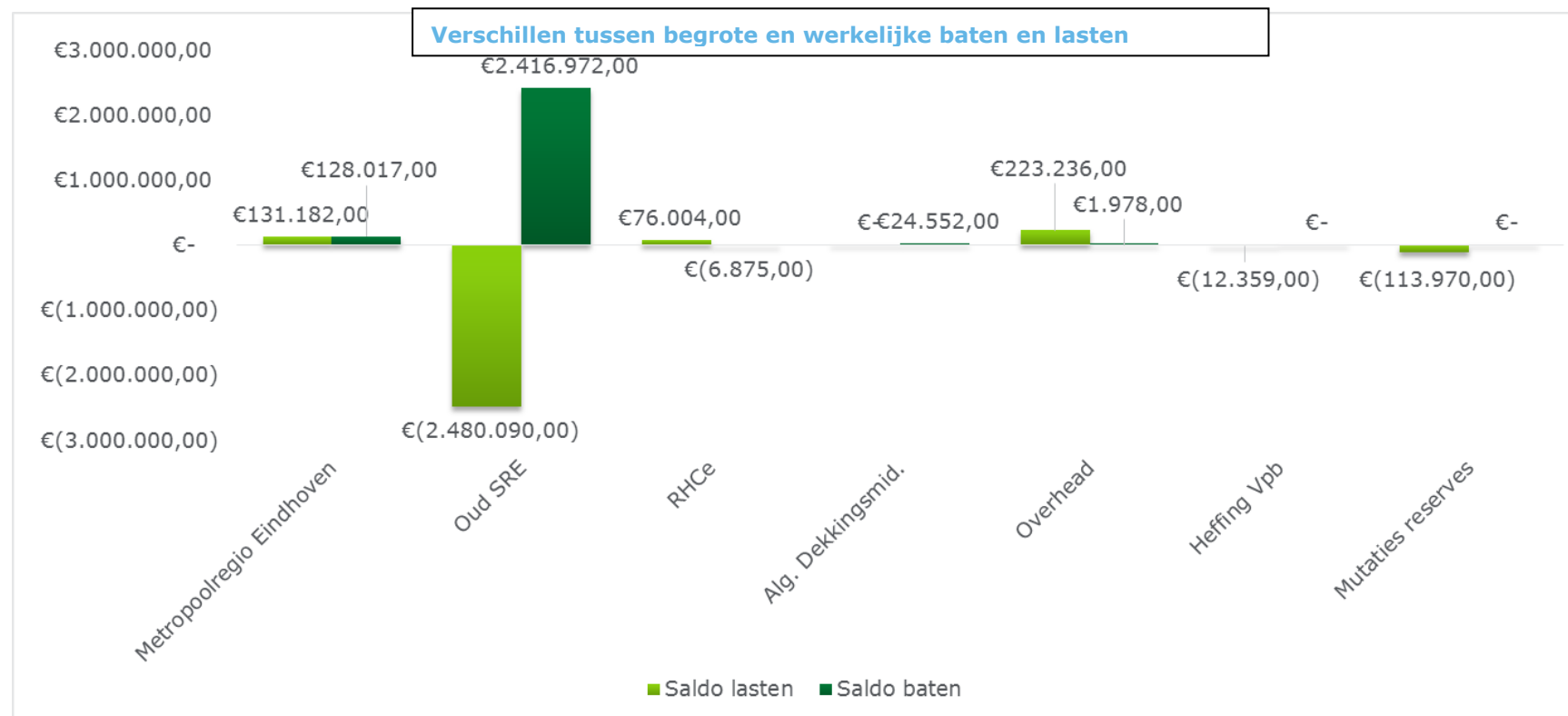
Begrotingsoverschrijdingen zijn goed toegelicht in de jaarrekening

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2017, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd.

De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door het algemeen bestuur zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd.

Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven, en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat dit tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding van budgetoverschrijdingen aan het algemeen bestuur heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het bestuur.

Begrotingsoverschrijdingen saldo (rekening houdend met direct gerelateerde baten)

Oud SRE
(totaal € 63.118)

Kostenoverschrijdingen die passen binnen het beleid.

Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel.

Heffing Vpb
(totaal € 12.359)

Valt binnen de controletolerantie (€ 30.000).

Mutaties in reserves
(totaal € 113.970)

Kostenoverschrijdingen die passen binnen het beleid.

Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2017 van de Commissie BBV. De belangrijkste inhoudelijke aanpassing betreft de vaststelling dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Op grond van het controleprotocol van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven dient dit gecontroleerd te worden voor het saldo van baten en lasten.

Deze overschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen.

Zoals blijkt uit de tabel op de vorige pagina, is in drie programma's een begrotingsoverschrijding te constateren.

Deze overschrijdingen zijn in te delen in de categorieën zoals genoemd in de Kadernota Rechtmatigheid 2017 (paragraaf 4.2.3), en zijn hiernaast in de tabel ook door ons vermeld in de vorm van een begrotingsoverschrijding op basis van het saldo van baten en lasten.

Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van deze overschrijdingen naar de analyse begrotingsrechtmatigheid, zoals opgenomen in het hoofdstuk "Programmajaarrekening 2017" van de jaarrekening 2017. Hiermee legt uw gemeenschappelijke regeling op een adequate wijze verantwoording af over de rechtmatigheid van de lasten over 2017.

De geconstateerde kostenoverschrijdingen (gesaldeerd) die formeel als onrechtmatig worden aangemerkt, hebben - gezien hun oorzaak en de adequate toelichting hierbij - geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

De geconstateerde kostenoverschrijdingen die formeel als onrechtmatig worden aangemerkt, hebben geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

(Europese) aanbestedingen zijn rechtmatig

Naar aanleiding van de uitgevoerde controlewerkzaamheden inzake de naleving van de interne en Europese aanbestedingsrichtlijnen hebben wij geen onrechtmatigheden vastgesteld die een impact hebben op de strekking van de controleverklaring.

Wij hebben het management erop geattendeerd dat met de invoering van de nieuwe Europese aanbestedingsrichtlijnen medio 2016 het eerdere onderscheid tussen IIA- en IIB-diensten is komen te vervallen. Bijvoorbeeld de inhuur van personeel kan hierdoor niet meer worden gekwalificeerd als IIB-dienst, waarmee het volledige richtlijnenregime van toepassing is geworden op deze 'voormalige' IIB-dienst. Voor overheidsopdrachten inzake 'sociale en andere specifieke diensten' is daarentegen een nieuwe specifieke regeling ingevoerd, met een hogere drempel (ad € 750.000).

De Wet normering topinkomens (WNT) is nageleefd

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en vervangt tegelijkertijd de Wopt (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

Voor gemeenschappelijke regelingen geldt dat de directeur en de bestuursleden (van zowel dagelijks als algemeen bestuur) als topfunctionarissen worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2017 niet meer bedragen dan € 181.000 per jaar.

In 2017 is voor geen van de topfunctionarissen sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

Wellicht ten overvloede maken wij u erop attent dat met ingang van 1 januari 2018 WNT-instellingen verplicht zijn de WNT-verantwoording openbaar toegankelijk op internet te publiceren voor een periode van ten minste zeven jaar.

De beoordeling door de directie van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of overtreding van wet- en regelgeving

De directie is primair verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude, en voor de naleving van wet- en regelgeving. Recente ontwikkelingen laten zien dat de handhaving van anticorruptie-wetgeving aan globalisering onderhevig is, waardoor ook publieke instellingen (zoals gemeenschappelijke regelingen) in toenemende mate te maken krijgt met anticorruptieregels.

Als onderdeel van onze controle hebben wij de directie verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude of overtreding van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat de directie daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel. Tijdens deze gesprekken heeft de directie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken. Hierbij heeft de directie ook voorbeelden gegeven van de manier waarop zij deze beheerst.

In onze voorgaande rapportages hebben wij u geattendeerd op het belang van periodieke frauderisicoanalyses, bijvoorbeeld met gebruikmaking van de 'fraudedriehoek', als vast onderdeel van de interne-beheersingsomgeving. Uw organisatie heeft dit

vormgegeven door de rapportage jaarlijks te actualiseren en deze tot onderdeel te maken van de planning-en-controlcyclus.

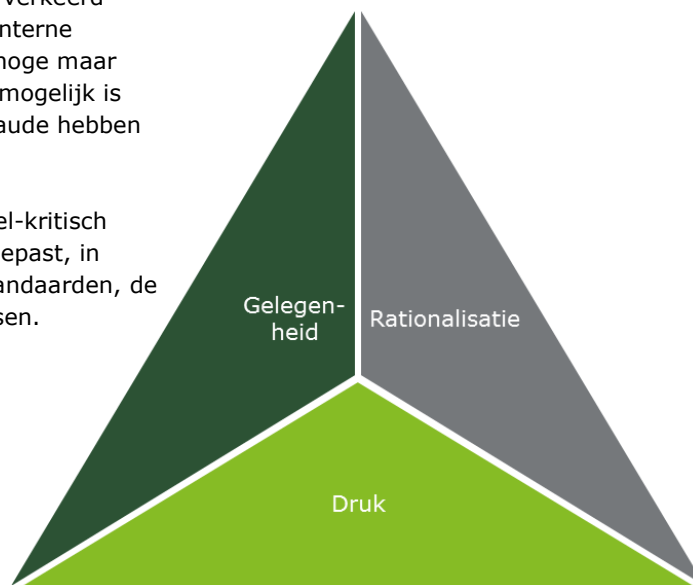
Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij de directie, inclusief het invoeren en onderhouden van interne-beheersingsmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en de efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening *als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.*

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken, of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude hebben ontdekt.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en professionele oordeelsvorming toegepast, in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Wij hebben op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden geen aanwijzingen voor gevallen van materiële fraude.

Interne beheersing

De belangrijkste bevindingen uit onze managementletter 2017

De interne beheersing is adequaat in het kader van onze jaarrekeningcontrole

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2017 een interim-controle uitgevoerd.

Deze interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze managementletter 2017. Onderstaand hebben wij in samenvattende vorm onze belangrijkste bevindingen opgenomen.

"Onze overall conclusie is dat de administratieve organisatie en de interne controle op orde zijn. Ten opzichte van vorig jaar is weer een aantal belangrijke stappen gezet. Zo is er sprake van een kwartaalafsluiting van de financiële administratie, en is er een koppeling tussen de projectenadministratie en de financiële administratie gerealiseerd.

Verder is de planning-en-controlcyclus concreter vormgegeven, door periodieke controles te verrichten en tussentijds te rapporteren aan het management. De aanbevelingen uit onze vorige managementletter (2016) zijn, voor zover mogelijk, opgepakt.

Voor de jaarrekening 2017 identificeren wij de volgende belangrijke aandachtspunten:

- *Toereikendheid van de reorganisatievoorziening.*
- *Rechtmatigheid van de aanbestedingen.*
- *Presentatie en verslaggevingsvoorschriften (BBV).*
- *Doorbreken van de interne-beheersmaatregelen door het management (management override). Dit is een verplicht (verondersteld) risico voor de accountant en geldt niet alleen voor Metropoolregio Eindhoven."*

Voornoemde belangrijke aandachtspunten hebben wij meegenomen bij de jaarrekeningcontrole 2017, en zijn nader toegelicht in dit accountantsverslag.

De betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving verdient de nodige aandacht

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel over de jaarrekening zelf, en is niet primair gericht op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen gaan over de onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij geen volledigheid pretenderen.

De IT-omgeving en een adequate opzet en werking daarvan nemen een steeds dominantere plaats in binnen uw organisatie, met het oog op een betrouwbare geautomatiseerde gegevensverwerking.

Daarmee krijgt de IT ook een dominantere positie in onze controleaanpak en -uitvoering. Wij hebben onze IT-specialisten een inventarisatie laten uitvoeren aangaande de gehanteerde softwarepakketten en de databases. Er is niet gekozen voor een IT-audit (waarbij er gebruik wordt gemaakt van de functies en de general IT controls van het systeem), aangezien deze een geheel andere controleaanpak vereist en onder andere een andere impact heeft op uw organisatie. Deze aanpak zou de medewerkers meer belasten in de eerste jaren dan een gegevensgerichte controle. Derhalve hebben wij onze controle voor het boekjaar 2017 gegevensgericht uitgevoerd.

Verder hebben wij geen zaken gesignaleerd betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking die in het kader van onze jaarrekeningcontrole voor rapportering in aanmerking komen.

Overige aangelegenheden

In dit onderdeel geven wij een samenvatting van overige aangelegenheden en bepaalde vereiste communicaties.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van het niet naleven van wet- en regelgeving waarover gerapporteerd zou moeten worden.

Onze communicatie met het management

Bevestigingen van het management

Wij hebben ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen gevraagd aangaande de verantwoordelijkheden van het management inzake financiële verslaggeving.

Wij hebben van de directie van gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven te Eindhoven een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Geen meningsverschil met het management of beperking in de reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management geweest, en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle.

Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het management en de medewerkers van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven de volledige medewerking verleend, en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Verenigbaarheid jaarverslag en jaarrekening

Op basis van Nederlandse wetgeving en de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NV COS) 720 is de accountant verplicht bepaalde werkzaamheden uit te voeren met betrekking tot het jaarverslag van gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven.

Wij hebben, voor zover wij kunnen beoordelen, vastgesteld dat de verklaringen van de directie, zoals opgenomen in het jaarverslag, verenigbaar zijn met de beweringen en verklaringen die in de jaarrekening zijn opgenomen.

Bijlagen

Bijlage A1a - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van niet-gecorrigeerde controleverschillen boven de rapportagedrempel van € 30.000.

Aard van de controleverschillen	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	N.v.t.	N.v.t.
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode	N.v.t.	N.v.t.
Rechtmatigheidsfout is tevens getrouwheidsfout	N.v.t.	N.v.t.
Rechtmatigheidsfout is per saldo ook een getrouwheidsfout	N.v.t.	N.v.t.
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	N.v.t.	N.v.t.
Extra absolute waarde rechtmatigheidsfouten	N.v.t.	
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/etc.)	N.v.t.	
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	N.v.t.	
Overige rechtmatigheidsfouten	N.v.t.	
Totaal rechtmatigheidsfouten	N.v.t.	

* In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2017 en het normenkader 2017 is het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid opgenomen.

Bijlage A1b - Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van onzekerheden in de controle boven de rapportagedrempel van € 30.000.

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
(Sub)totaal onzekerheden in de getrouwheidscontrole	-	N.v.t
Extra absolute waarde onzekerheden rechtmatigheid	N.v.t.	
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/etc.)	N.v.t.	
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	N.v.t.	
Overige onzekerheden inzake rechtmatigheid	N.v.t.	
Totaal onzekerheden in de rechtmatigheidscontrole	N.v.t.	

* In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2017 en het normenkader 2017 is het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid opgenomen.

Wij hebben van de directie een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin de directie het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het bestuur heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

Bijlage A2 - In de controle opgenomen aanpassingen

De onderstaande tabel bevat alle afzonderlijk geïdentificeerde en gecorrigeerde afwijkingen boven de rapportagedrempel van € 30.000.

Aard van de gecorrigeerde controleverschillen	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Feitelijke controleverschillen		
Financiële vaste activa - correctie afwaardering	€ 49.610	€ 49.610.
Incidentele baat - correctie afwaardering	€ 49.610	€ 49.610
Voorziening Gulbergen - Beschikking provincie Noord-Brabant	€ -/-2.091.355	€ -/-2.091.355
Dotatie aan de voorziening Gulbergen - Beschikking provincie Noord-Brabant	€ -/-2.091.355	€ -/-2.091.355
Vorderingen op openbare lichamen - Beschikking provincie Noord-Brabant	€ 2.091.355	€ 2.091.355
Incidentele baat - Beschikking provincie Noord-Brabant	€ 2.091.355	€ 2.091.355
Inschattingsverschillen		
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t.
Geprojecteerde (inschattings)verschillen		
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t.

* In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2017 en het normenkader 2017 is het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid opgenomen.

Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om het algemeen bestuur in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening.

De tabel hierna bevat een weergave van die onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat het algemeen bestuur deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t.

Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Wij zijn onafhankelijk van gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven te Eindhoven

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de "Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)", en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven te Eindhoven in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie, en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor de tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevlmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevlmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde 'onafhankelijkheidsevaluatie'), wordt in het dossier opgenomen. Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt.

Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een raad van commissarissen of audit committee, overwegen wij ook één van deze beide instanties te raadplegen.

- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven te die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeenschappelijke regeling of aan een bij de gemeenschappelijke regeling betrokken persoon.

Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

De naam 'Deloitte' verwijst naar één of meer van de volgende rechtspersonen: Deloitte Touche Tohmatsu Limited, een in Groot-Brittannië gevestigde 'private company limited by guarantee', en ieder van de memberfirms die deel uitmaken van haar netwerk. Elk van deze rechtspersonen vormt een juridisch afzonderlijke en onafhankelijke entiteit. Zie www.deloitte.com/about voor een gedetailleerde beschrijving van de rechtsvorm van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en haar memberfirms. Deloitte is met ongeveer 5.000 medewerkers en kantoren in heel Nederland de grootste organisatie op het gebied van accountancy, belastingadvies, consultancy en financiële advisering. Deloitte Nederland is een onafhankelijke memberfirm van Deloitte Touche Tohmatsu, met 225.000 medewerkers en vestigingen in meer dan 150 landen.